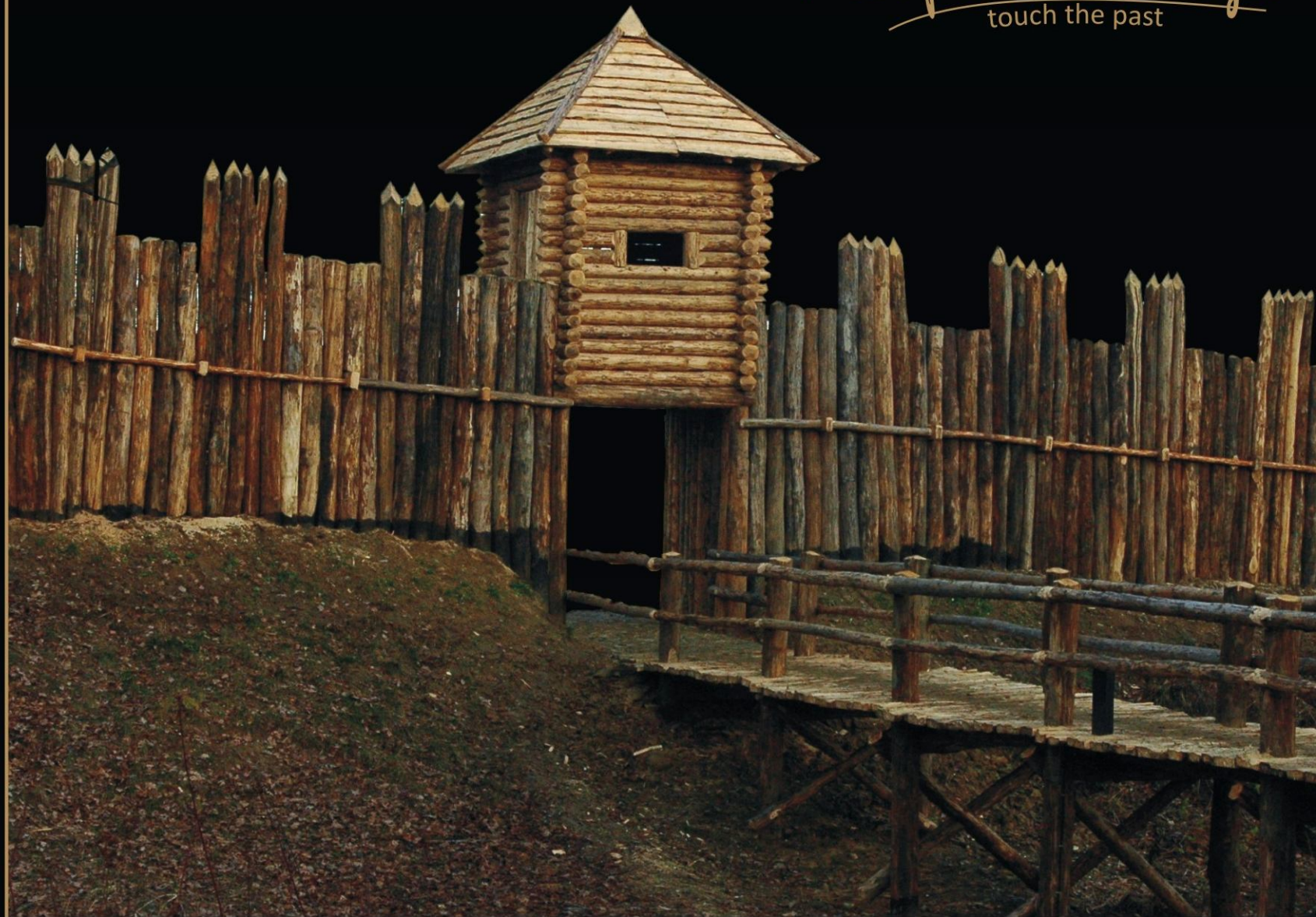

Skansen Archeologiczny w Trzcinicy

Karpacka Troja
touch the past

Skansen Archeologiczny Karpacka Troja w Trzcinicy

Trzcinica 646, 38-207 Przysieki
tel. +48 785911074, www.karpackatroja.pl
skansen.archeologiczny@gmail.com

Muzeum Podkarpackie w Krośnie
38-400 Krosno, ul. Piłsudskiego 16
tel. +48 13 4321376, fax +48 13 4324301
www.muzeum.krosno.pl
poczta@muzeum.krosno.pl

Jest takie miejsce, które określane bywa często „Karpacką Troją”. Znajdujące się w Trzcinicy, gm. Jasło grodzisko nazywane jest też od wieków „Wałami Królewskimi”. Jest to obiekt owiany legendami, o szczególnej wartości historycznej i kulturowej. Położony jest tuż nad doliną rzeki Ropy, na cyplu posiadającym z trzech stron wyjątkowo strome stoki. Ze względu na istniejące tu sztucznie uformowane, wysokie nasypy ziemne znane było od dawna, a naturalna niedostępność chroniła go przed zniszczeniem. Dokonano tam

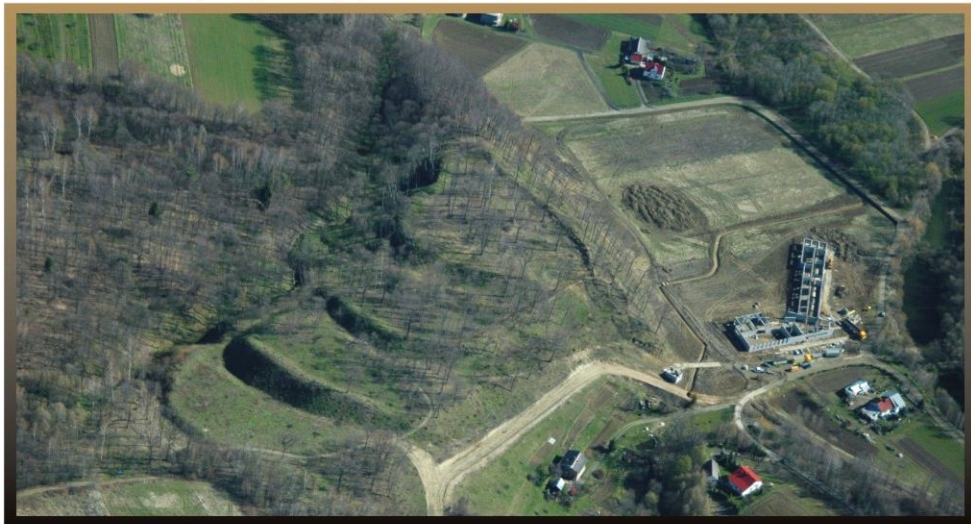

widok na grodzisko "Wały Królewskie" od strony południowej

odkryć archeologicznych o randze europejskiej. Odkryto najstarsze osady obronne z dotąd znanych w Polsce i stwierdzono pierwsze ślady oddziaływania cywilizacji anatolijsko-bałkańskiej na tereny ziem

polskich. Jest to też jedno z najstarszych i najlepiej zachowanych grodzisk słowiańskich (770-1031 r.n.e.), zajmujące 3,5 ha powierzchni. Wały obronne licząc od podstawy nasypów dochodzą jeszcze dzisiaj do 10 m wysokości.

W początkach epoki brązu zbudowano tu osadę warowną. Broniona była ona wałami drewniano-ziemnymi z palisadą, palisadą, fosą i samą stromizną stoków. Mieszkała w niej

grodzisko "Wały Królewskie"

ludność grupy pleszowskiej kultury mierzanowickiej (2100-1650 p.n.Ch.) pozostająca pod silnymi wpływami zakarpackimi. Potem w latach 1650-1350 p.n.Ch. żyła tu zakarpacka ludność kultury Otomani-Füzesabony o bardzo wysokim poziomie cywilizacyjnym. Zbudowała ona drogę i bramę wjazdową do grodu, wzmocniła obwarowania, a po ich pożarze odbudowała fortyfikacje i powiększyła osadę do powierzchni prawie 2 ha, zabezpieczając ją rzędem palisady i fosą od strony najłatwiejszego dostępu. Produkowała wyroby z brązu i złota. W tym czasie spotykamy tu oddziaływania kulturowe idące od strony wielkich cywilizacji basenu Morza Śródziemnego, ale także od północy z Bałtyku. Było tu ważne pradziejowe centrum kulturotwórcze.

rekonstrukcja drogi i bramy ludności kultury Otomani-Füzesabony

Również w okresie wczesnego średniowiecza (780-1031 r. n.e.) znajdował się tu ośrodek lokalnej władzy, a potężny, wieloczołnowy gród zajmował ponad 3 ha powierzchni opasanej wałami. Umocnienia grodu w Trzcinicy były wielkimi konstrukcjami inżynieryjnymi naszych przodków.

W trakcie interdyscyplinarnych badań prowadzonych w Trzcinicy w latach 1991-1998, 2005-

2009 odkryto ponad 160 tysięcy zabytków archeologicznych i przebadano konstrukcje obronne. Znalezione duże ilości glinianych naczyń oraz inne wyroby z ceramiki. Odkryto liczne wyroby kościane i rógowe, kamienne i krzemienne, unikalne zabytki z brązu i żelaza.

rekonstrukcja chat ludności kultury Otomani-Füzesabony

Znalezione dowody dalekosiężnych kontaktów. Odkryto przedmioty kultury, wytwory sztuki pradziejowej, narzędzia, broń i ozdoby. Uzyskano wiele danych dotyczących chronologii badanych osad oraz gospodarki i środowiska naturalnego. Niezwykle cenny okazał się srebrny skarb wczesnośredniowieczny, składający się z monet, różnego rodzaju ozdób,

gliniane figurki zwierząt z początków epoki brązu

kawałków srebra i unikalnego okucia pochwy miecza - wielkiego dzieła sztuki wczesnośredniowiecznej. Przez cały okres funkcjonowania obiektu obronnego w Trzcinicy nakładały się tu i łączyły różnorodne wpływy kulturowe. Na bazie odkryć dokonanych w Trzcinicy powstał niepowtarzalny w skali ogólnopolskiej skansen archeologiczny Oddział Muzeum Podkarpackiego w Krośnie i unikalny kompleks turystyczny. Pomysł wybudowania tu skansenu

zrodził się już w 1998 roku. Projekt Skansen archeologiczny „Karpacka Troja” w Trzcinicy atrakcją turystyczną regionu został dofinansowany przez Mechanizm Finansowy EOG. Skansen powstał na obszarze ponad 8 ha. Koszt prac budowlanych wynosi ponad 9 milionów zł, a cały koszt budowy skansenu 12 milionów złotych. Kwota przyznanego dofinansowania wynosi 1.747.086 euro. Pozostałą część kosztów pokrywają Urząd Marszałkowski w Rzeszowie oraz samorządy lokalne. Budowa skansenu rozpoczęła się w październiku 2007 roku. Prace budowlane zostaną zakończone w listopadzie 2009 roku, a

gliniane naczynia z pocz. epoki brązu

srebrny skarb, 960-1020 r.n.e.

srebrne okucie pochwy miecza, 960-1020 r.n.e.

epoki brązu oraz bramę wczesnośredniowieczną, 4 chaty słowiańskie, czynne źródło z X wieku i miejsce ukrycia skarbu. Wybudowane zostały ścieżki i drogi dla zwiedzających. Przygotowane zostało miejsce na zajęcia oświatowe. U podnóża grodziska stoi pawilon biletowy. W parku archeologicznym zbudowane zostały wioski z początków epoki brązu i wczesnego średniowiecza. Zrekonstruowana została wioska kultury Otomani-Füzesabony, sprzed 3,5 tys. lat, składająca się z 6 domów oraz wioska słowiańska z IX w. składająca się z 6 chat. Wszystkie wg technologii stosowanej w pradziejach. W obrębie parku przygotowany został plac na festyny, parking,

skansen zostanie otwarty dla zwiedzających w maju 2010 roku.

Składa się on z terenu grodziska „Wały Królewskie” oraz obszaru u jego podnóża, zwany parkiem archeologicznym.

Na grodzisku zrekonstruowane są fragmenty wałów obronnych i domostwa. Będzie można obejrzeć 9 odcinków wałów obronnych, fragment drogi i bramę, dwa domy i wóz z początków

kościane igły z początków epoki brązu

czekan z brązu z osady kultury Otomani-Füzesabony

głowa glinianego idola z początków epoki brązu

kościanna sprzączka do uprzęży kultury Otomani-Füzesabony

ścieżki, drogi dojazdowe i oczka wodne. wybudowany został pawilon wystawowy o powierzchni ok. 1800 m², w którym prezentowane będą odkrycia oraz znajdują się pomieszczenia dla potrzeb usług

turystycznych i działalności merytorycznej, m.in. sala konferencyjna, kawiarnia, sala edukacyjna oraz sklepik z pamiątkami. Drugą część budynku stanowią pomieszczenia przeznaczone dla administracji skansenu, pomieszczenia do pracy naukowej, warsztaty, pokoje gościnne oraz część techniczna budynku.

rekonstrukcja chat wczesnośredniowiecznych kową substancją ufortyfikowanych osad.

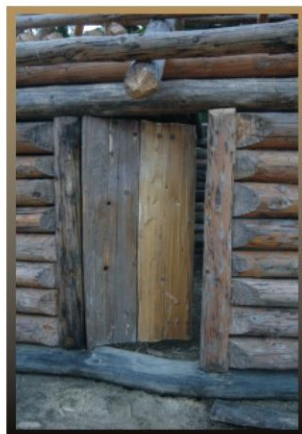
Planuje się organizowanie w skansenie corocznych festynów archeologicznych i turniejów rycerskich, odtwarzanie dawnych sposobów produkcji i życia codziennego mieszkańców. Ważnym zadaniem skansenu będzie działalność edukacyjna (lekcje, prelekcje odczyty) i naukowa. Stanie się on bazą badań naukowych i archeologii doświadczalnej, ośrodkiem organizacji konferencji i seminariów. Przewiduje się czynny udział zwiedzających w odtwarzaniu dawnych metod produkcyjnych i życia codziennego oraz bezpośredni udział zwiedzających w prezentacjach zjawisk pradziejowych. Powstaje

rekonstrukcja chat ludności kultury Otomani-Füzesabony sprzed 3,5 tys. lat

rekonstrukcja wału obronnego grodu słowiańskiego, IX w.

drzwi chaty słowiańskiej z dranic

unikalny w skali kraju i Europy Środkowej obiekt turystyczny i muzealny. Miejsce to przyciągnie dziesiątki tysięcy zwiedzających rocznie. Skansen będzie wielką szansą dla turystycznego rozwoju całego regionu.

Projekt popiera i współfinansuje Samorząd Województwa Podkarpackiego, wspierają

skansen z lotu ptaka

finansowo lokalne władze samorządowe, społeczność lokalna oraz sektor prywatny, który włączy się w tworzenie infrastruktury okołoturystycznej.

pawilon wystawienniczy